

Posudek na bakalářskou práci
Ksenia Zingfeld
Indologie v Rusku. Indology in Russia
Praha 2012, 43 s.

Předkládaná bakalářská práce popisuje vznik a vývoj ruské indologie od 18. století až po dnešek. V úvodní části poskytuje základní informace o prvních rusko-indických kontaktech a pak chronologickým postupem líčí studium, výzkum a šíření indické kultury, jazyka a literatury v Rusku. Práci autorka rozdělila na dvě základní části: 1. Indologie v Ruském impériu (s. 7-17) a 2. Indologie po Říjnové revoluci (s. 18-40). Každý z oddílů je dělen chronologicky na pododdíly, a to podle století: 18. století, 19. století, dále pak: první polovina 20 století, druhá polovinu 20 století a moderní indologie. V každém z pododdílů sleduje vývoj směrů výzkumu a univerzitní výuky.

Práce poskytuje základní přehled a základní údaje. Je známo, že Ruská indologie značně přispěla indologickým studiím nejen v samotném Rusku, ale i ve světě. Proslavila se nejen bohatým jazykovědným výzkumem – lexikografické a gramatické zpracování velkého množství indických jazyků počínaje sanskrtem (Böhrlingův Velký Petrohradský slovník) a konče novoindickými jazyky (velký Hindsko-ruský slovník Barannikova a Beskrovného, série popisných mluvnic indických a jiných orientálních jazyků, kterou vydávalo nakladatelství Nauka - GRVL), ale zároveň i překladatelskou činností (indická epika) a výzkumem nejstaršího, tj. védského období (T. Ja. Jelizarenkova). Bakalářská práce Ksenie Zingfeld je prvním pokusem o přiblížení této materie českému zájemci.

V práci jsou výsledky bádání, překladatelská a lexikografická činnost indologů uváděny vždy nejprve v textu práce v českém znění, pokud jde o původní díla v ruštině nebo překlady do ruštiny. Téměř veškeré poznámky pod čárou jsou pak věnovány uvádění původních ruských názvů cyrilským písmem, kterým jsou vypisována také jména autorů. Tento postup je poněkud neobvyklý a je v rozporu s citačními normami. Na druhé straně, názvy děl v angličtině, němčině a latině autorka uvádí hned v textu v původní podobě a bez překladů do češtiny.

Diplomantka sice podává dlouhé výčty autorů a děl, ale je si snad vědoma, že ty nejsou vždy úplné (?). V určitých oblastech, jak jsem se již zmínil, ruská indologie vyniká, a právě o tom měla podrobněji pojednat a v závěru zdůraznit jako značný

přínos ruské indologie. Toto se týká jednotlivých vědců a děl. Některá důležitá jména nebyla ani zmíněna, např.: Andronov, Barchudarov, Bykova, Černyšev, Glušková, Chochlova, Katěnina, Liperovskij, Solnceva, Zograf atd.

Hlavním nedostatkem práce je nepřehlednost po stránce tematické a autorské. Ta mohla být částečně odstraněna vypracováním rejstříku osob, a také rejstříku děl podle vědeckých disciplin, jestliže práce samotná nebyla strukturována tak, aby bylo pojednáno zvlášť o každé disciplině (např. lingvistika, literární věda, historie, kultura, náboženství a filozofie, překladatelství, lexikografie atd.).

Z formálních nedostatků, když opomeneme jazykové/gramatické chyby, uvedl bych časté překlepy, interpunkční nedostatky (věty neukončené tečkou anebo věty s „náhlým“ ukončením) a nedůsledný způsob uvádění ruských jmen: příjmení před jménem a *otčestvom* (např. Kaljanov Vladimir Ivanovič), nejčastěji též iniciály bez mezer (např. Barannikov A.P.), a málokdy obráceně a správně česky (např. Grigorij Maximovič Bongard-Levin, G. M. Bongard-Levin). Dalším formálním nedostatkem je i to, že díla uvádí někdy v uvozovkách, jindy zase pouze kurzívou.

Ne méně důležitá je správná transliterace slov z indických jazyků, ale v práci je dost chybných prepisů, a to zvláště délek. Uvádím pouze některé: *malajalmské, Mrtšakatika, samadž, Rabindranath, Surdas, Tulsidas, Rádžhastánu, Šridhar, Tantrakhjanki, Bálákánda, Šri, Gitagovinda, Bhartrihari, Patandžali Paspaša, Bhagavadgítabhašja, Arthašastra, z Matsjapurany, v pálí, praktech* atd.

Místy se vyskytují neupravené a málo srozumitelné věty typu:

- s. 17. V poslední knize, kde publikuje svou starší popis uvítacího obřadu, je zajímavý podrobný popis rituálu pasování na bráhmanského žáka.
- s. 31. *Indie v dávnověku* je přehled dějin země založený mimo jiné naučné literatury na vlastním zkoumání originálních textů v sanskrťu, pálí, praktech a starořečtině.
- s. 31. *Dějiny Indie: stručný přehled* poskytují obecný přehled a začínají od paleolitických sídlišť a končí polovinou 70. let 20. století, značnou pozornost věnuje politické a ekonomické situaci po získání nezávislosti.
- s. 31-32. Seznamuje s architekturou, sochařstvím a malířstvím ostrova, jenž byl ovlivněn sousedící Indii.
- s. 34. Dvě publikace pojednávají *Otázky fonologie kašmírštiny a Kašmírština* a disertační práce *Fonologie kašmírštiny* pojednávají o dardském jazyce.

Bakalářská práce Ksenie Zingfeld, i přes uvedené věcné a formální chyby a nedostatky, jako jednoduchý náčrt vývoje indologie v Rusku splňuje alespoň základní požadavky na bakalářskou práci. Práci doporučuji k obhájkobě a hodnotím ji známkou „dobrá“.

V Praze, 12.6.2012

Svetislav Kostić